

МУДРІСТЬ НАРОДНА

Збірник двадцятий

И
И

В
В
І
О

и
»
77

ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ
КУБИ

Упорядкував
і переклав
з іспанської
Михайло Москаленко

Видавництво художньої літератури
«Дніпро»
Київ — 1977

© Видавництво «Дніпро», 1977.

К 70500—146
М205(04)—77 125—76

Прислів'я та приказки Куби — один із багатьох видів усної творчості братнього народу. Популярні пісні, чотирирядкові куплети («куартетас») і десятирядкові співанки («десімас»), які є твором колективної поезії і просто-таки на очах, щохвилини наповнюються новим, актуальним змістом, співзвучним запитам нового дня, дотепні загадки, скоромовки та «слівця» («дічарачос») — така далеко не повна картина живої, буйно розквітлої нині народної творчості на Кубі. Особливе ж місце належить тут саме прислів'ям і приказкам, в яких кристалізується історичний досвід кубинського народу, мудрість його трудового життя, його мораль, соціальні ідеали. Інтерес радянського читача до фольклору Куби, зокрема до її народних афоризмів, подвійний: вони не лише знайомлять із побутом та психологією кубинців, але й дають можливість бодай частково

відчуті свіжу «поетичну атмосферу» віддаленого від нас географічно (але не духовно) Острова Свободи.

Прислів'я та приказки Куби цікаві і з погляду свого історичного походження. Кубинська народна творчість, зокрема прислів'я та приказки, є наслідком тривалого взаємовпливу, взаємопроникнення та синтезу двох фольклорних традицій: «креольської» (тобто такої, що походить з іспанської народної поезії) та афро-кубинської, негритянської.

Особливо велику роль у формуванні власне кубинської народної творчості, природно, відіграли прислів'я та приказки іспанські. Іспанія, країна на диво багата прислів'ями, вже в XVI столітті могла пишатися дбайливо впорядкованими й виданими збірками народних афоризмів. Сумлінні збирачі фольклору по найзлиденніших селах, від найубогішими дахами пожинали рясний урожай народної мудрості. Знаменно й те, що ці скарби були відразу ж достойно оцінені: спочатку (ще в XIV столітті) народні прислів'я використав класик іспанської поезії Хуан Руїс у своїй славетній «Книзі добродесного кохання», а згодом до них звернулись і найвидатніші представники літератури іспанського Золотого Віку:

народними прислів'ями та приказками рясніють і «Доротеля» Лопе де Веги, і «Життя пройди світа» Кеведа, і, нарешті, «Дон-Кіхот» Сервантеса... Колонізація Нового Світу призвела до швидкого поширення іспанської мови, а з нею й іспанських прислів'їв та приказок на нових величезних просторах. На Кубі, як і в інших районах завойованої іспанцями Америки, перші покоління прибульців вдавалися у повсякденному житті до прислів'їв і приказок, завезених сюди з Іспанії; проте з плином часу населення острова під дією цілого ряду факторів (географічної віддаленості від Іспанії, іншого природного середовища, нового способу життя і праці, активного впливу негритянського фольклору, африканських вірувань та ін.) стало творити нові, вже кубинські прислів'я та приказки. Значне місце в цьому складному й досі недостатньо вивченому процесі належало переробці старих іспанських афоризмів — переразуванню їх, пристосуванню до місцевих умов життя, заміні іспанських реалій кубинськими. Виникло й чимало нових, суто кубинських прислів'їв, з іспанськими безпосередньо не пов'язаних; разом з тим багато які іспанські прислів'я та приказки жодних змін не

зазнали й досі широко вживаються на Кубі та в інших країнах Латинської Америки; існує й чимало таких, що живуть у народі в двох (а то й більше) паралельних варіантах, з яких один, давніший, безсумнівно іспанського походження, а другий, що виник пізніше, може вважатися кубинським; звичайно, такий поділ — річ значною мірою умовна; до того ж більш-менш правильно розкласти такі прислів'я по періодах іноді дуже трудно. На думку відомого кубинського поета й фольклориста Самуеля Фейхоо, прислів'я та приказки Куби загалом різняться від аналогічних їм серйозних і суворих іспанських «більшою легкістю й чисто кубинською лукавинкою». Ось декілька характерних порівнянь:

Іспанські

Лише цвяхом
виб'єш цвях.

Хто з пір'ям
народився,
завчасу летить.

Впіймали злодія
з краденим.

Кубинські

Лише цвяхом
виб'єш цвях,
тільки б другий
не застряг.

Дерево для скрипки
ще в лісі чутиє.

Впіймали злодія,
як кукурудзу
смажив.

Різноманітна тематика кубинських прислів'їв та приказок. Є серед них такі, що виражають дух тривалої визвольної боротьби народу Куби, деякі з-поміж них народжені вже й соціалістичною революцією. Життя останніх нерідко продовжується у ролі популярних народних гасел, вони потрапляють на шпальти газет, масових видань, звучать по радіо. Багато прислів'їв виникло значно раніше, в умовах іспанського поневолення і принизливої економічної та політичної залежності країни від США. Їхні теми — це багатство і бідність, класова нерівність, поневолення простої людини в царстві внизеку, стихійний протест протигноблення та расової дискримінації. Чимало тут прислів'їв та приказок антирелігійних, у яких відбилась одвічна народна неприязнь до «слуг божих», у яких «хрест на грудях, а вчинки диявольські», «мова свята, а пазурі kota». Осібне місце займають прислів'я та приказки, зміст яких — критика людських вад. Кубинські мудрослів'я з граничною влучністю узагальнюють досвід народного життя, з великою проникливістю трактують як насушні життєві питання, так і вічні проблеми людського буття: доля людини, любов, смерть, смисл існування

людського — все стає тут об'єктом народно-поетичного відображення. Систематичному збиранню та дослідженню прислів'їв і приказок на Кубі покладено початок вже в нашому столітті. Першим таким збирачем кубинських народних афоризмів став Константіно Суарес. Записані ним прислів'я та приказки склали частину його книжки «Кубинський словник», виданої в Гавані 1921 року. Відома фольклористка Лідія Кабрера у 1955 році опублікувала в Гавані зібрані нею «Давні негритянські прислів'я», зокрема, цікаві з погляду трансформації африканської народної мудрості на кубинському ґрунті. Особлива заслуга у справі запису, систематизації, видання і вивчення кубинського фольклору (зокрема прислів'їв і приказок) належить Самуелю Фейхоо, керівникові відділу фольклорних досліджень Центрального університету Лас Вільяс (у нас Самуель Фейхоо відомий передусім як поет і перекладач поезій Т. Шевченка на іспанську мову). Перу Самуеля Фейхоо належать кілька есе про кубинські прислів'я та приказки. У 1961—1962 рр. дослідник видав у Гавані «Давні прислів'я, загадки, слівця, скоромовки, кuartетас і десімас кубинських селян»

у двох томах. У 1965 році в Гавані з'явився друком великий збірник «Народна мудрість» (упорядкування і передмова Самуеля Фейхоо), значне місце в якому теж відведене кубинським прислів'ям та приказкам. Передусім двома останніми виданнями (меншою мірою — записами Константіно Суареса та Лідія Кабрери, а також матеріалами з кубинської періодики) ми й скористалися, укладаючи книжку прислів'їв та приказок Куби для українського видання.

Михайло Москаленко

Вітчизна або смерть!

Вітчизна або смерть!

°

Хто вмер за вітчизну,
той вічно живий.

°

Кров, пролиту за Кубу,
не буде забуто.

°

Краще загинути з честю,
ніж жити в неславі.

Ідеї не знають блокади.

°

Хто хоче вільним бути,
у полон не здається.

Народ — непохитна твердь.

○

Одне дерево — ще не ліс.

Час — пайвищий суддя.

○

Кубинець не знає кривих обітниць.

○

Все, що на Кубі, належить кубинцям.

○

На своїй землі я господар.

○

Вино наше кисле, але це наше вино ¹.

○

Свободу не продавай
ні за які гроші.

¹ Цей афоризм видатного поета-революціонера Хосе Марті (1853—1895) став народною приказкою.

◆
Нині клич не до зброї, а до роботи.

○

У єдності — сила.

○

Обов'язок — передусім.

○

Бути пильним — веління часу.

◆

Хто сіє блискавку, пожне бурю.

○

Не змикай очей: ворог близько.

○

Командир — на посту,
а снаряди — в гарматах.

○

Або разом курімо,
або люльку ламаймо.

◆
Без лектури нема культури.

○

Благородними стають,
а не народжуються.

○

Як сонце сходить, то для всіх.

○

У негритьянки родиться негр,
у білої — білий:
і та, й та — мати.

○

Шляху не змінюй на стежку.

○

Де безжурність, там і лихо.

○

Де довіра, там і радість.

○

Апельсин діли навпіл.

Добре серце щедре на тепло.

○

Добрі діла не гинуть.

○

Хто не дивиться вперед,
лишається позаду.

○

Дорогу вказує світло,
що сяє попереду.

Що було, те загуло

Що було, те загуло.

○

Бідняки — як корови, їх усяк доїть.

○

Бідного з повним мішком
не побачиш.

○

Працює, як віл,
а платять, як теляті.

Бідність — мати всіх нещасть.

○

Голод з бідністю повинчався.

○

Голод лютий, усякого може торкнути.

У голоду вищир собачий.

○

Багатий їсть, коли хоче,
а бідний — коли може.

○

Бідний від переситу не вмирає.

○

Голодному хліб сниться.

○

Голодному
й оцет солодким здається.

○

У голодний рік
медовиків не побачиш.

Голий із холодом добре знайомий.

○

Голий і дрантю радий.

○

Голому й ганчірка — сорочка.

У домі злидаря коротке свято.

○

Злидар усе підбирає, що трапиться.

○

Хто не має годинника, слухає півня.

В кого сила, той і хазяїн.

○

У кого хліб, у того й правосуддя.

○

Де сила владує, правди не жди.

Нажерся, як святий отець.

○

Я свиню вгодував, а хазяїн її забрав.

○

Перепел багато знає,
а спить на землі.

Так скоро і павук платитиме
за житло.

Я — злидар, та дітьми багатий.

○

З друзями і злидні не страшні.

Роблять гроші погане хорошим.

○

З грошима й горбатий випростується.

○

За гроші і мавпа танцює.

○

За гроші навіть пів танцює.

○

У грошей нема пана.

Багатства задурно не віддають.

І пес не затанцює, як грошей
не вчусь.

○

Сорока кричить, як хазяїн навчить.

Кривда ходить у вбранні коштовнім.

○

Цілий рік і щохвилини
до банкіра золото плине.

○

Багатому часом
і мільйони не допомагають.

○

Мав багато добра, а помер —
труни вистачило.

На курячому суді тарган мовчить.

○

З півнем тарган не здоровкається.

○

Велика риба малу пожирає.

◆
Як бик не народиться,
негр воза тягтиме.

○
Негр нап'ється — кажуть, п'яний;
білий нап'ється — кажуть, хворий.

○
Білі рибу ловлять,
а негр сіті тягне.

○
Дістав те, що негр у церкві:
в голову — жар, у ноги — холод.

◆
Де нема примар, там є людина.

○
Служитимеш богу — скуштуєш горя.

○
Хрест на грудях,
а вчинки диявольські.

○
Мова свята, а пазурі kota.

○
Живе на святому, а чортів випльовує.

Диявол на старість іде в ченці.

○
Дяка богові за білий світ,
а батькові — за обід.

○
Бог у небі, а я на землі.

○
Як святого не бачать,
то й не вшановують.

◆
Коли побачу, тоді й повірю.

○
Хто жадає раю, хай про нього й дбає.

○
Як бог не захоче,
жоден святий не заступиться.

○
Бог каже: «Сам собі поможи,
тоді й я допоможу».

◆
Ніч найтемніша перед світанком.

Дерево пізнається за плодами,
а людина — за трудами

Дерево пізнається за плодами,
а людина — за трудами.

○

Все на світі створили людські
руки.

Їсти і не працювати —
чомуś мусить край настати.

○

Хліб — вірний товариш.

○

Без роботи не здолати перешкоди.

○

Хто працює, радість чусь.

Без труда щастя не буде.

○

Працой — то соломи не їстимеш.

○

Добрый син для матері працює.

Добрый початок —
уже половина справи.

○

Хто добре почне,
добре й закінчить.

○

Твір майстерний майстра славить.

○

Бубон у добрих руках добре
й озветься.

○

Добрі діла й без хвали видно.

Добра робота сама за себе мовить.

Не хвались, поки діла не скінчиш.

°

Більше робити — менше говорити.

°

Слова без діла — гітара без струн.

°

Мало-помалу —
а горіхів стара назбирала.

°

Всяке діло спритності вимагає.

Споочинок золота вартий.

°

Сплати борги,
а тоді спочивай.

Краще спочивати,
а ніж зле працювати.

°

Сказано — зроблено.

°

Щоб рибу їсти, треба в воду лізти.

°

Хто сіє, той і жне.

°

Всяк збирає те, що сів.

°

Не посієш зерна — не буде й качана.

°

Хто сіє маїє, хай і коржі їсть.

Сієш у низовині —
не врожай збереш, а гній.

°

Пісня — праці не завада.

У безділлі довгим день здасться.

○

За роботою працювати вчаться.

○

Всяк живе своєю працею.

○

Згайнований час
навіть мертві оплакують.

Багато дано —
багато й спитають.

○

Де річка широка, там і міст великий.

○

Зумів помилитись —
зумій і виправитись.

○

Посадив кляксу —
перепишуй від початку.

Річ не в тім, щоб жити,
а щоб жити вміти.

Терпіння — велика чеснота.

Надією й терпінням
усього досягнеш.

Хто не дрімає, тому бог помагає.

Тверда шкаралупа,
та горіх добрий.

Щоб добре побачити,
треба не раз роздивитись.

Як збудував хату — укрий її дахом.

Багато раз по мало —
ось уже й багато.

Тиха вода, а й вона
твердий камінь точить.

Поки сідла не скинеш —
не побачиш, де патерло коневі.

Як краму не виставиш,
то й не продаси.

Полотна не покажеш — не продаси.

Лише цвяхом виб'єш цвях.

Лише цвяхом виб'єш цвях,
тільки б другий не застряг.

Хто віз штовхає — не підганяє.

Чотири ока краще бачать, аніж два.

Двоє волів більше виорють, ніж один.

Злива в жаданий час за коня
дорожча.

о

Доброму мисливцеві
й рушниці не треба.

о

Міцний мотуз і бика зупинить.

о

Запас лиха не коїть.

о

Зернина житницю заповнити
не може, а другій допоможе.

Ліпше завбачити,
ніж згодом нарікати.

о

Краще «про всяк випадок»,
ніж «хто б міг подумати».

Кінь від хазяйського погляду
гладшає.

о

Без господаря хата плаче.

Коли біжиш — холод утікає.

о

Ходи не хашами, а чистим полем.

о

Якою ложкою береш, тією ж і їси.

о

Скінчилося вугілля — пилай дрова.

Як багато пастухів, то й вівця
здихає.

о

Ідеш на війну — бери дві торби.

о

Важко сіяти рис на цілині.

Хто швидко біжить,
швидко й пристає.

Пасічника не питай, чи мед смакує.

Мед із рідного дому
завжди солодший.

Хто рано встає, той знає куди йти.

Каструлям до вогню не звикати.

Камінь, що котиться,
мохом не обростає.

Пташку, що летіти хоче,
клітка не зупинить.

Мішок напихають,
аж поки не порветься.

Хто не падає, той не встає.

Своя ноша не важка.

Краще відоме зло, ніж невідоме
добро.

Немає скарбу дорожчого
за добробут.

Добрый рік, як пшениця вродить.

За лихими смугами життя
надходять добрі.

Радість змінює горе.

Вдома в коваля ножі дерев'яні.

На суходолі всяк добре плаває.

Брудну білизну вдома перуть.

○

Холодне залізо кувати не годиться.

Пательню гріють, а яєшні
смажаться.

○

Спущена вода млина не крутить.

○

Цап на городі не сторож.

Хто любить капусту,
любить і листя капустиане.

○

Дарованому коневі
під хвіст не дивляться.

○

Хто не рибалка, той гачків не шукає.

Кіт у рукавицях миші не зловить.

Чорну кобилу темної ночі
не розшукаєш.

○

На манговому дереві
горіхи не виростуть.

○

Хто не розводить котів,
розводить мишей.

○

Кіт, що вдень дримає,
уночі мишей хапає.

Поки не розкусиш, не хвали.

○

Не вір сплячому звірові.

○

Де були чагарі, коріння лишається.

○

Легше справу владнати,
аніж виграти.

◆
Звичай творить закони.

○
Чого хочеться, у те й віриться.

○
Кожен сам кує свою долю.

○
Голка дірку шукає.

○
Всяк шукає, де краще.

○
Щастить не тим, хто шукає,
а тим, хто знаходить.

○
Шукай і знайдеш.

◆
Ніколи не пізно для щастя.

○
Щасливий випадок хапай
за чуприну.

Щасливий випадок маюють лисим.

○
Щастя біжить, а горе летить.

○
Щастя мужнім усміхається.

◆
Живий прослизне
і крізь вушко голки.

○
Немає неприступних фортець.

○
Сміливого ніщо не зупинить.

○
Фортуна ручкається із сміливим.

○
Сміливий чоловік усе здолає.

◆
Твердий, як граніт.

Хто роздражнить осу,
того вона і вжалить.

○

Чого собі не зичиш, не зич іншому.

○

Треба вміти плавати і одяг берегти.

○

Краще один птах у жмені,
ніж сотня в небі.

○

Шукай сірника не тоді,
коли світло погасне.

◆

Треба знати, де дупло в дереві.

○

Свічка — як учитель:
що більше світить, то скоріше згоряє.

○

Серед чесних
і сам чесним будеш.

Перед чесним усі двері навістіж.

○

Хто до доброго дерева хилиться,
того й добра тінь укриває.

◆

Пристрасть сліпа.

○

Завжди знай міру.

○

Скромність прикрашає людину.

○

Глибока ріка тихо плине.

○

Яка форма,
така буде й голова цукрова.

◆

Не говори про мотузку
в домі повішеного.

Що можуть руки,
того не можуть ноги.

○

Куди серце кличе,
туди й ноги ступають.

○

Те, що легко дається,
легко і втрачається.

Хто терпить камінець у черевіку,
терпить і роги на лобі.

○

Кіт має мишу, рогоносець — роги.

○

Не зарікайся з цієї криниці пити.

Умова є умова.

○

Мовчання — золото.

Хто говорить — сіє,
хто слухає — збирає.

○

Слова летять, а написане лишається.

○

У доброї пісні великі крила.

○

Слава крилата — добра вона чи лиха.

Хто не ризикує,
не виграє й не програє.

○

Хто платить, той і замовляє.

○

Гідно вигравай, гідно й програвай.

Не всяка риба годиться в юшку,
а на наживку — всяка.

З високого коня гірше падати.

○

Дерево для скрипки ще в лісі чутиє.

○

Всяке дерево з лісу,
та соснове — не червоне.

Далі стрибнеш — більше втомишся.

○

У кожного вчителя своя книжечка.

○

Хто не слухає добрих порад,
до сивини не доживе.

○

Добрій пораді не скласти ціни.

Скільки людей, стільки й умів.

Люди через мову розуміються.

У всякого свій розум.

Думкою далі сягнеш, ніж очима.

Мисль за коня прудкіша.

Плечам без голови не обійтися.

Мудрість — окраса людини.

Мудрого чоловіка не збороти довіку.

Де мудрість, там і щастя.

Розум приходить з роками.

Тямущому багато слів не треба.

Розум — від людини,
решта — від тварини.

Ніхто ще не родився вченим.

Хто не дрімає, той багато знає.

Більше житимеш—більше знатимеш.

Знання багато місця не займає.

Чого з коліски навчився,
то вже навіки.

Де хотіння, там і вміння.

Спотикаючись,
учаться ноги підіймати.

Знання добувають кров'ю.

○

Гірка наука, та плоди солодкі.

○

Вчитись ніколи не зайве.

○

Той, хто довго мандрував,
знає більше за діда старого.

Якби юність знала,
якби старість здолала...

○

Хто змолоду їв сардини,
на старість кісток шукає.

○

Старому солдату
«зорю» не треба грати.

Старий птах не потрапить до клітки.

Старому ослові — гірша зброя
та важча поклажа.

○

Старий пес на стежці не паскудить.

○

Старий тигр і слимака їстиме.

Стара любов не старіє.

○

Любов дужча за волів у запрягу.

○

Любов усе здолає.

○

За любов любов'ю платять.

○

Розлука — це забуття.

○

Серце без кохання —
сад без квітування.

Розставання — ворог кохання.

○

Хто не кохас, враз забуває.

○

Хто вірно кохас —
не забуває.

Закоханий сумні ролі грас.

○

Закоханому й негарне любе.

○

На війні та в коханні
всі хитрощі годяться.

○

«Кохати» і «знати» —
в парі їм не бувати.

○

Доц із сонцем —
шлюб без любові.

Хто рано жениться, рано кається.

○

Перш ніж одружитись,
варто добре роздивитись.

○

Шлюб — як дерево фламбуайя¹:
півроку цвітіння, а потім —
лушпиння.

○

Хто не одружився,
від сотні бід звільнився.

○

Одружився — як у могилу ліг.

Зброя та гроші просять рук хороших.

○

З жінкою та грішми кепські жарті.

¹ Фламбуайя — дерево з гарними червоними квітками, росте на Антильських островах.

Жінці із пляшками не вжитись.

Час — як жінка:
що більше обіцяє, то менше дає.

Нема тягара важчого
за легкодумну жінку.

Самотня жінка
за гарячий цвях хапається.

Не ставай між чоловіком і жінкою.

Двоє, що сплять в одній постелі,
дійдуть згоди.

Нема тижня без сонця,
а вдови без любові.

З доброго сина — добрий чоловік.

Коли голод іде в двері,
любов у вікно тікає.

Кому бог не дасть синів,
чорт дасть небожів.

Діти у гріхах батьків не винні.

Як мала дитина кличе,
діла прибуває вдвічі.

Дитина, що не плаче, молока не ссе.

Малі діти — малий клопіт.

Проти правди нічого не вдієш.

Правда, як олія на воді, спливає.

Правда сяє ясніше за сонце.

Правда часом гірка.

Гірка правда краща за солодку лжу.

Правда любить ясність.

Правду казати не гріх.

Правда суду не боїться.

Правда страждає, та не вмирає.

У всякім жарті є своя правда.

Не всяка правда приємна.

Брехня — безнога.

Брехня перемагає, але ненадовго.

Все минеться — правда лишиться.

Дві гори не зійдуться,
а люди зійдуться.

Твій перший брат —
це найближчий сусід.

Сусід — дзеркало сусіда.

Вірної дружби нічим не потьмарити.

Друга знай і не втрачай.

Давній друг кращий від сотні нових.

Друга в біді пізнаєш.

Друг у біді — справжній друг.

Краще друга мати,
ніж у гаманці дукати,

У кого є друг,
у того є й мішок вугілля.

Хто має друга, має коня;
хто має коня — сто песо має.

Хто не має друзів, ворогів боїться.

Де немає чесності, немає дружби.

Добрі друзі здаля вітаються.

Друг, що не позичить,—
ніж, який не ріже.

З добрим другом — до могили.

Ніколи не пізно робити добро.

Мудрий платить добром за зло.

Все добре у свій час.

Ніхто не знає, що насправді має,
поки не втеряс.

Світ не може зупинитись —
позостав його крутитись.

Нема дороги без вибоїн.

Нема дороги без вибоїн.

І на білім полотні
бувають плями.

І на сонці є плями.

Кинув камінь, а руку ховає.

Нема троянди без колючок.

І в найкращому вині є осад.

◆
У всякій калюжі своя жаба.

У каламутній річці рибалкам здобич.

З каламутної калюжі дзеркала
не буде.

Гіркі уста солодкого не виплюнуть.

Видно звіра по пазурах.

◆
Скажи мені, з ким ти ходиш,
і я скажу, хто ти.

Яка Ліна, така й кузина.

Яке дерево, така й тріска.

◆
З качиною яйця лоша не вилупиться.

○
Сміливий гине від підлої руки.

○
Хто грається з вогнем,
колись-то обпечеться.

○
Дивишся назад, а лихо — спереду.

◆
Як з гори котишся,
всі святі допомагають.

○
Більше користі з цеглини,
ніж з дурисвіта.

○
Не давай йому пальця,
бо й руку відкусить.

○
Той самий пес,
тільки інший нашийник.

Пройдисвіт на дурисвіта
натрапив.

Ніби мурашка,
а насправді — шершень.

Хто нишком сміється,
про свої хитрощі згадує.

Менший за мишу,
а паскудить більше від лева.

Краще з розбійником,
ніж із дворушником.

Зазираєш до них у хату —
будеш їхні плутні знати.

Не можна грати двома колодами.

Між двома водами плаває.

Серед мушмули¹ живе,
а на столі кавун мас.

Недобрий шлях веде в недобрий
край.

Самолюбєць — мов граблі:
знай, до себе горне.

Тільки та корова б'ється,
що від стада відіб'ється.

Всякий песик береже свій хвостик.

Сіно чи солома — аби черево повне.

¹ *Мушмула* — невелике південне дерево
чи кущ з їстівними грушоподібними пло-
дами.

Цей тільки й жде,
щоб негрєнятко лєв із'їв.

○

Той, хто ділить-розділяє,
завжди більший кусєнь має.

○

Кінець обіду — кінець товариству.

○

Краще бути самому,
ніж у товаристві лихому.

○

Входить слугою,
а хоче вийти паном.

Очі не бачать —
серце не чує.

○

Хай море хоч і висохне —
я в нїм не кунаюсь.

Хто дає й відбирає, у пеклі ридає.

○

Зло одному — добро іншому.

○

Мав принести, а взяв і забрав.

Кожен своєю колодою грає.

○

Мотуз рветься, де тонше.

○

Лихі вісті на крилах летять.

○

Лихо стокриле.

○

Лихо йде і біду за собою веде.

○

Бідам тісно,
як сардинам у банці.

◆
Йдуть на чужий похорон,
а кожен своє горе оплакує.

○
Добре відчують своє горе,
а чуже — погано.

○
Неук — що сліпий.

◆
Краще трішечки уранці,
ніж нічого цілий день.

○
Він іде до школи,
а не школа до нього.

◆
Зриває лише ті плоди,
що найнижче висять.

○
Любить ледар солодку картоплю.

У ледаря тупий мачете¹.

○
Ледачий пес кістки не знайде.

◆
«Нумо орати», — мовила муха
й сіла бикові на ріг.

○
Нема гіршого діла від того,
що не робиться.

○
Ледар двічі робить.

◆
Від слова до діла довга дорога.

○
Багато листя, та мало горіхів.

¹ Мачете — сікач, яким зрубують цукрову тростину.

Лінивий — як старий віл.

○

З такими волами багато не виореш.

○

Що з того дерева, як плодів
не видно?

○

Воли — а вчи їх орати.

Хто народився головою,
той хвостом не стане.

○

Така голова й під капелюх
не згодиться.

○

Дурню дай свічку,
щоб геть ішов.

○

На дурні слова — глухі вуха.

Дурень і в оксамиті дурень.

○

Дурневі не переч,
аби швидше розмову скінчити.

○

Що старіший, то дурніший —
і таке буває.

○

Дурні рясно родять.

○

Проти нього й осел — лікар.

○

Хай собі дурень пятакає,
аби слухачі були мудрі.

У селі живе, а хат не бачить.

○

Хто розуму не має, мусить ноги мати.

Дурень лізе куди не треба.

○

До дурного в хату не йди танцювати.

○

Дурень дурня шукає.

Бика і шаленця обходь здалеку.

○

Легше ослові питати, ніж мудрому
відповідати.

○

Хто дурнем піде на війну,
дурнем і повернеться.

○

Поки маленький — золотенький,
а виросте — ослом буде.

Дурень щодня виходить на вулицю.

Куди Вісенте піде? Куди підуть
сусіди.

Добрість не плутай із дурістю.

○

Від чужих клопотів віслюк здихає.

○

Дурень, хто мислить,
ніби інший не мислить.

○

Хочеш мудрого занастити —
зведи його з дурнем.

○

Є на світі дурки,
мудріші від курки.

○

Для дурного нема закону.

○

Запрягас волів позад воза.

◆
Завжди хтось корову на козу міняє.
○

Обходиться дорожче, ніж дурень-син.
○

Іншому вигідно дурнем бути.
◆

Ще ніхто не збіднів від обіцянок.
○

Хто щодня бреше, не обдурить.
○

Батько — виночерпій,
діти — сановиті, а онуки — жебраки.
○

П'яному на умі — одне,
а виночерпію — інше.
○

Жінка та вино чоловіка б'ють водно.

Скільки вина входить,
стільки ж таємниць виходить.
○

П'яниця на затичці послизнеться.
◆

Істи рибу і брехати треба обережно.
○

Брехунові добра пам'ять потрібна.
○

Не повірю брехунові, навіть
імені його.
○

Легше знайти брехуна,
ніж кульгавого.
○

Бреши, бреши, щось та зостанеться.
○

І брехуна колись обдурять.
◆

Зовнішність оманлива.

Пліткар — це газета без літер.

○

Пліткар — це газета округи.

○

Пліткар — газета на двох ногах.

○

Наклепнику дві труни готуй:
одну для нього,
другу — для його язика.

○

Не було ще довгого язика,
якого бог не покарав би.

Хто із себе удає цабе велике,
миттю буде на устах базіки.

○

Кричить сорока: щось їй
впало в око.

○

Молочаря вбили не за воду в молоці,
а за довгий язик.

Послухай, що кажуть про іншого,
будеш знати, що мовлять про тебе.

В нього наче кулемет у роті.

Плітки не втішають,
та розважають.

Пусти поголос і спати лягай.

Вночі б'ються парубки,
вдень розходяться плітки.

Бережись язика сороки.

Куми б'ються — кумась чутно.

Жінка та сорока в одній купелі
хрепчені.

У стулені вуста й муха не заліта.

Мед у слові, а жовч у душі.

Хто повірить лестунові — пропаде.

Бекас, немов вівця, а куса, як лев.

Не боюся левів, а мишею боюся.

У лестуна є лестунчики-дітки.

Лестун і наймудрішого занапастить.

Більше добув лижучи, аніж кусаючи.

Плазус, мов гадюка.

Гади не дохнуть.

Бережи мене від таких друзів,
а від ворогів я й сам убережуся.

У лицеміра лице з цементу.

У страху очей багато.

Страх — недобрий порадник.

Висунь голову, черепахо!

Про боягуза нічого не пишуть.

Такий при першому ж пранні
колір втрачає.

Боягуз хай собаку купить.

В боягуза вродливої жінки немає,
бо приходять сміливий і забирає.

Від страху помреш —
у лайні поховують.

Боягуз, мов юка¹, на тріски
розколюється.

Боягуз на війну не йде.

Від страху вмирає той,
хто вірить снам.

Не такий лев хоробрий,
як його малюють.

¹ Юка — деревовидна рослина Південної та Центральної Америки.

То не відвага — лежачого бити.

У скнари мішок драпий.

У скупого ніде й кози прив'язати.

Щоб боргів не віддавати,
за дерева ховається.

Потрійна плата: пізно, скупю
і нікбלי.

Не віддасть дурило й кінчика шила.

Хто лихе намислив,
сам скуштує лиха.

Коли злодії сваряться,
крадене випливає.

Хто все пробачає, зле кінчає.

Хто погано ходить, погано й кінчає.

Зле почате зле й кінчається.

Хто недобрим шляхом ходить,
терни гострії знаходить.

Ходить глек до джерела,
поки не розіб'ється.

Злодієм при нагоді стають.

Злодій і матір свою обкраде.

На крадія куля чекає.

Зловили злодія, як кукурудзу
смажив.

Хто заподіяв лихо, той ходить тихо.

о

Злодій найтихіший у своїм кварталі.

о

Найважче спіймати домашнього злодія.

о

Злодія карай, а не прощай.

Покрученого дерева
вже не випрямиш.

о

Все, що голова добуде,
поги розтринькують.

о

У всякого собаки свій блошатник.

В глибині він добрий —
в глибині морській.

Всі люди, коли сплять, брати.

о

Добрий, коли спить.

о

Знати птаха з посліду.

Осел проклене,
та прокляття небес не сягне.

о

Сказав осел мулові: тягни, вухатий!

о

Знає осел, кого хвицнути.

Будеш солодким —
з'їдять мурашки.

о

Свиням галъм ще не винайшли.

Лютий бик —
один великий ріг.

На такого й пєс лапу не задєре.

У труні всі добрі.

Хто боїться смерті,
для того й мед — жовч.

Від тих, що меду не їдять,
хай господь пасіку милує.

Гріхи лікаря земля ховає.

Гріх ніколи не пада на землю.

Нікчєму півня
шукай на вигоні.

Цей не з тих псів,
що йдуть за господарем.

Хто багато говорить,
мало путнього робить.

Підлість безчестить.

Ідучий, мов беладонна.

Тільки й уміє що в болоті
брьохатись.

Хто співає не вміє, того добре чути.

Кому тасмницю розплєчєш велику,
в того будєш слугою довіку.

Рідко хто знає, на яку лапу кульгас.

○

Скажи, чим ти чванився,
і я скажу, чого тобі бракує.

○

Що вночі робиться, вдень видно стає.

У неклі повно невдячних.

○

З гнилого дерева тарган вилазить.

○

Всяк на свою ногу кульгас.

○

Невгомонного нічим не вдовольнити.

Хто швидко обіцяє,
довго робить і швидко кається.

Кривдить не той, хто хоче,
а той, хто може.

○

Нема ворогів маленьких.

○

На шолудивого пса
усі біди сиплються.

Жебрас з рушницею на дорозі.

○

Честолюбність у мішку не ховають.

○

Хто по-крокодилячому зирить,
рисом не вдовольниться.

○

Серед свиней крутиться,
щось та має приліпитись.

Зчервонів від люті, наче помідор.

Злий — аж з очей огонь вергає.

Піна капає, немов із пащі кабана.

І крокодил пускає сльозу.

Живе у хмарах.

До людини — словом,
до корови — рогом.

Знати бика битливого.

Кудкудаче курка і гніздо втрачає.

Якби злість лишай насилала,
скільки було б лишайників!

Чус дзвін, а не знає, де він.

Папір усе стерпить,
що б не надряпали.

У всякого безумця свій учитель.

Як тигр сконав,
усі на тигрицю брешуть.

Павич за короля себе має,
та на лапи не дивиться.

Хто важить на чуже життя,
за довгу мотузку тягне.

Хто на ближнього важить,
не помре від добридня.

Немає лихого діла,
яке б на лиці не виділо.

Часом приказка варта
десяти книжок

Часом приказка варта
десяти книжок.

Прислів'я з маху б'є по цвиху.

Всі прислів'я правдиві.

◆
Що більший обшир, то дужчий вітер.

Що не народиться, те не ростиме.

Не йди, куди не кличуть.

Приходь у гості в добру пору,
а не у всякий час.

Знай свої чоботи, чоботарю!

З кухарем не сварись.

Від малого не жди допомоги.

В море води не лий.

Кажу правду,
тому й не каюсь.

Якщо сумніваєшся — мовчи.

Не знаєш — мовчи.

Крапля скелю розколе.

Крапля келих переповнює.

Небо хмарне — поле мокре.

Рік злив — благословенний рік.

Рік плакає для людей
ахру¹, ананас, мамей².

Хто рано змокне, рано й висихає.

Хто не ризикує, моря не перепливе.

Хто для запрягу родився,
скакуном не стане.

Хто не знає сумніву, нічого не знає.

¹ Ахра (ахрас) — дерево з червонястими квітками та їстівними плодами.
² Мамей — американське плодове дерево з білими або рожевими квітками.

Хто моргас, той втрачас.

○

Хто хоче всього — все втратить.

○

Хто хоче мула без ганджу,
йтиме пішки.

Хто набуває, той і втрачає.

○

Хто любить Педро,
не вдарить його собаку.

○

Хто нищить старе, платить за нове.

○

Хто не грає, той виграв.

Хто їсть і смачне, й несмачне —
з'їдає більше.

Хто не хоче бульйону,
тому три чашки дають.

○

Хто з'їв шинку, гризе кістку.

○

Хто церкви не бачив,
той перед піччю хреститься.

Хто склом обгородився,
в сусіда камінням не кидає.

○

Хто роботи не має,
для того чорт її підшукає.

Хто зарано лягає, за ніч не спочиває.

○

Хто їсть тістечка,
кісток не просять.

Хто цю кашу заварив, хай сам
і їсть її.

Того, що очі не бачили, серце не чує.

У кого добрі сусіди,
тому і ранок добрий.

Кому щастить,
тому й мурашка помагає.

Кого пильнують, той не втече.

Кого частували, того не стало.

Скільки б не бігла ріка,
кінець їй у морі.

Черпаха повзе звільна, але певно.

Поволеньки, а таки певно.

Потихеньку дійшов Пабло до моря.

Іноді й небо з землею сходиться.

Буває, що піж і господаря ранить.

Зерно по зерну, курка воло набила.

Що більше в курнику курей,
то більше пуху й менше яєць.

І короткий хвіст муху лякає.

Всі птахи їдять рис,
а тоті¹ винуватий.

¹ *Toti* — птах чорного кольору, поширений на Кубі.

◆
І в безумця своя думка.

○
Голод вовка з лісу жене.

○
Голод — найкраща підлива.

○
Голодно миші в крамниці бляхаря.

○
Гарно той співає,
хто про голод забуває.

◆
Співає, щоб не плакати.

○
Цей птах у гнізді не дрімає.

○
Рудий кінь швидше здохне,
ніж утомиться.

Гавкає, як мураха.

○
Мов той кіт, заплющив очі,
щоб не бачити, що дають.

◆
Він — як Карлосів кабан,
з качаном у зубах.

○
Кому свербить — хай чухається.

○
Свербить тут, а чухай аж онде.

◆
Чухається, бо свербить.

◆
Свиня знає, де почухатись.

◆
Старий пес марно не гавкає.

Вода прагне до свого рівня.

○

Цап у гори рветься.

○

Жаба хоче,
щоб її в воду кинули.

○

Заборонене — жадане.

Не солодко звірові,
як у пащу до іншого потрапить.

○

Стільки плисти, щоб на березі
вмерти!

○

Пізно капелюх прийшов —
вже й голови не знайшов.

○

Що для торби,
те до рота проситься.

Тільки гумова шина живе повітрям.

○

Яйце солі просить.

○

Кухар їсть найменше.

○

На світі більше днів, ніж ковбас.

○

Немає курчати — їж хліб і цибулю.

○

Гарячий хліб — для беззубих старих.

○

На біфштекс не годиться —
буде на фарш.

○

Пожива у бульйоні,
а не в сухому рисі.

Подушка — добрий порадник.

Спить усе тіло, окрім носа.

○

Твердий, як камінь.

○

Твердіший за гомілки мого діда.

○

Ламається, та не гнеться.

Про радість багато не говорять.

○

Всяк говоре про своє горе.

○

Благословенне горе,
що зі сном відходить.

○

Не кажи ніколи, що вб'є тебе горе.

○

Нема горя, що тривало б сотню років,
нема й тіла, що їх перетерпіло б.

◆
Живемо, як трос в черевіку.

○
Нема гіршої муки, як щоденна.

○
Натерпівся більше,
ніж старий тапчан.

○
Якби лихо ще й боліло,
ти від крику не заснув би.

○
Вибирають найменше лихо.

◆
Безутішний тільки той,
хто не хоче втішатися.

○
Що не зникло із риданням,
те не зникає із зітханням.

○
Все колись уладнається.

◆
Хтось мусить платити
за розбитий посуд.

○
Хосе розбив, а Панчо заплатив.

○
Не присяде тарган, бо сидиць не має.

○
Обпалився, бо перцю наївся.

○
Гроші котяться, бо круглі.

○
Лисицю шкура губить.

◆
Дзвони дзвонять «дай» і «дам».

○
Ліпше давати, ніж просити.

○
Ліпше просити, ніж красти.

Що дають — того не вертають.

Краще чоловік без грошей,
аліж гроші без чоловіка.

Краще бути головою миші,
ніж акулячим хвостом.

Краще пізно, ніж ніколи.

Все, чого не вернути,
краще забути.

Краще живий осел,
ніж мертвий лікар.

Всяке добро швидко минає.

Дешеве дорого обходиться.

Не втратиш — не знайдеш.

Добре сукно продають у шкатулі.

Що добре — того мало.

Добре на війні одне:
мир, який згодом настане.

Добре те, що добром кінчається.

Хліб до хліба, вино до вина.

Зуби з язиком ворогують,
а живуть укупі.

Бик молодий, а роги великі.

Поважний цап, а напір жвакає.

Круглий м'яч,
а везуть у квадратній коробці.

○

Сала трохи, а не спиться кабанові.

П'яний цап, а до лева спати не йде.

○

Живе миша на морі, а не моряк.

○

У ката чотири лапи,
а на чотири шляхи не вирушить.

○

Рак, хоч і в порту повзас,
не вантажник.

Наречена студента — не дружина
професора.

○

Сироп карафами не носять.

«За дешцию» не торгують
у крамниці.

○

Рогоносець рогів не бачить.

○

Яловий звір не б'ється.

Потомство макрелі
в морі не втопиться.

○

Двоє носатих не поцілюються.

○

Хутія¹ гарно співати не вміє.

○

Курка бульйону не хвалить.

○

Мавпа молоком не перебирає.

¹ Хутія — гризун, живе на Антільських островах.

Мавпа на свій хвіст не дивиться.

○

Передні не відірвуться,
якщо задні добре бігають.

○

Коли під шкірою нігуа¹, не побіжиш.

Норовистого коня
у віз не запрягають.

○

Птах з рушниць не стрілить.

○

Бик тютюну не жує.

○

Приборкувач левів од свинки
не помре.

¹ Нігуа — комаха Американського континенту; відкладає потомство під шкіру людини та деяких тварин, що призводить до серйозних захворювань.

Пес пса не з'їсть.

○

Яструб яструбові не пожива.

Не було ще риби без кісток,
ані рибалки, який її зловив.

○

Немає цапа, що ковтув би камінь.

○

Немає бджоли, яка двічі б ужалила.

○

Немає височин без низовин.

В гіллі папайо¹ не знайдеш
помаранчів.

¹ Папайо — деревовидна рослина, відома на Кубі; сік папайо дуже їдкий, молоді плоди, схожі на диню, високо цінуються.

◆
Ласкою й лева з лісу виманиш.

◆
Ласкою й дику козу з лісу виведеш.

○
І не гожа, щоб зачарувати,
і не бридка, щоб налякати.

○
Ні горілка, ні лимонад.

◆
Цим очам окулярів не треба.

○
Поглядом пальму повалить
і черепаху в річці уб'є.

○
Більше їсть очима, аніж ротом.

○
Одним оком — на килим,
другим — на таргана.

◆
У бурю всі порти надійні.

○
Уночі всі коти сірі.

○
Уночі та при свічі
і ослиця — як дівиця.

◆
Всяк язика прикладає
до хворого зуба.

○
У всякого свій смак.

○
У кожного коня свій поров.

○
У всякого черевика
свій копил.

○
Всякий кізник травною пахне.

◆
Всякий горб можна випрямити.

○
Не було такої зливи,
щоб не вицхла.

○
У всього свій кінець.

○
Грудні та січні теж не вічні.

○
Все, що відслужило, викидають.

◆
Кожен півень у своєму курнику
співає.

○
Кожен звір свою стежину має.

○
Кожен торговець свої голки хвалить.

○
У кожного дерева своя тінь.

Серед отари всякій вівці є пара.

◆
Списом і бика з болота виженеш.

○
Кий і на білого пса годиться
і на чорного.

○
Від дрюка жодна голова не вціліє.

○
Де менше псів, там менше й бліх.

○
Де нема водиці, там лови блощиці.

◆
Де нема черевиків,
там і постолі згодяться.

○
Де відшкодовано збитки,
шкоду забудуть швидко.

Де було вогнище, лишиться попіл.

°

Де росте папайо — юка не виросте.

°

Де менша глибина,
там більша ясна.

◆

Куди ходить сонце, не заходить
лікар.

°

Згадувати — значить жити.

°

Людське життя — це бій на землі.

°

Життя — як той глечик.

°

Хто спішить жити, спішить і вмерти.

°

Вмерти простіше, як жити.

◆

По смерті оплакують те,
що за життя не цінували.

°

Чого чоловік боїться,
від того й помирає.

°

Чоловік не помре,
доки смерть не прийде.

°

Хто сумує — умирає, хто радіє — теж.

°

Нема доброго ліку од віку.

◆

Очі на світ одкриваються,
коли їх склепити масш.

°

Коли дмухає смерть,
і найдужчий тремтить, як листочок.

Смерті не продаси й не купиш.

○

Час до смерті веде,
а смерть дає лад усьому.

Після смерті не питають.

○

Смерть усіх рівняє.

○

Смерті не шукай, але й не бійся.

○

Двічі не вмирати.

○

Не питай мерця, чи хоче похорону.

○

Мрець від чогось та помер.

Нема смерті без причини.

Мертві не моляться.

○

Мертвий попереду, лемент позаду.

Ледарю й дрова з неба падають.

○

Кабанові й загорода з неба падає.

○

Ослові й вуха з неба падають.

○

Ослові й збруя з неба падає.

Добрый чоловік живе недовго.

○

Він добріший за хліб печений.

○

У доброго чоловіка
і хліб не черствіє.

◆
Мов гвінесць: спить одним оком.

◆
Як кінь уляк — значить, чус ляк.

○
Горить борода у сусіда —
свою памочи.

○
Співає, щоб од страху не тремтіти.

◆
Тікай, цапе, як шкоди наробив!

○
Ошпарений кіт і від води тікає.

○
Як цибуля не пече, чого ж плакати?

○
Як шумують ріки пінні —
крутять камінці й насіння.

Як спіймаю рибу — їм,
не спіймаю — випускаю.

○
Як прийде біда — їстимеш мою кашу.

◆
Як слово докину, значить,
знаю причину.

○
Як візка немає, бог дає шкапину.

○
Як не гомонить ріка —
це або води надміру, або замілка.

○
Як зливи ллють — ріка розливається.

○
Коли злива рясна, всі калюжі повні.

◆
Як пиріжків насмажать, буде видно,
скільки жиру лишиться.

Як кричить хутія —
значить, дерево горить.

○

Змія лізе на дерево —
значить, поживу бачить.

○

Співає курка — значить, півня кличе.

Кіт спить — миші танцюють.

○

Вітер з півдня — море тихе.

○

Після бурі море тихе.

Поділимо на двох корову.

○

Лише в морі грізна акула.

Про смаки нічого не написано.

○

Маніок¹ у твані, а юка в пилу.

○

Поки сокира туди та назад —
дерево спочиває.

Мовив бугай, та тільки «му-у»!

○

Одне дерево — на вугіль,
друге — щоб святих різьбити.

○

І стіни мають вуха.

○

У торговця милом як не впадеш,
то послизнешся.

¹ Маніок — трав'яниста рослина, розповсюджена в Південній та Центральній Америці.

◆
Очі завжди юні.

○
Блиск буває оманливий.

○
Муха сідає і на пиріг, і на кашу.

○
Поспішиш — не здоженеш,
а тільки втомишся.

◆
Випадок — річ неписана.

○
Бережений кінь першим падає.

○
Цього добра аж надто.

○
За кожними дверима своє.

○
Золото і в твані блищить.

◆
Ми моряки і морями блукаємо.

○
Кіт мовчить, коли кицька нявчить.

○
Яка плата, така й робота.

○
За стільки літ і осел здохне.

○
По зернині раз у раз
мурашня збира запас.

◆
Пес кусає не тоді, як роззявляє
пащу, а коли стуляє.

○
Кому щастить у грі,
не щастить у коханні.

○
Не дивись як блоха: я ж таки не пес.

Комусь і плохий кінь до вподоби.

○
Поголос іде, наче куряви стовп.

◆
Це питки з одного полотна.

○
Німий каже те, що сліпий бачить.

○
Знесе нарешті квочка яечко?

○
З великого труда
рак голови позбувся.

○
Відірвався, як рукава від жилетки.

◆
Близиюки не з примхи родяться.

○
Серця й гаманці друзям відкриті.

Живіт повний — серце веселе.

○

Якщо це спис — нехай б'є,
якщо м'яч — нехай котиться.

Часом ліки гірші за хворобу.

○

Чого від мула ждати,
як не брикання?

○

Дарма, що кирпатий, аби дихав.

○

Голярів багато, а я все бородатий.

Щастя спується, поки не урветься.

○

Щастя ледь визирне і зникає.

На одяг падто не надійся —
об цвях роздереться.

○

Не бійся грому, бо вбиває блискавка.

○

Не варто бгати, бо нікому прасувати.

○

Не їж того, що курча дзьобає.

Не повчай у домі вчителя.

○

У мавпи в хаті не вчи кривлятися.

○

Грайся з ланцюгом, а не з мавпою.

«Здоров'я нівроку», — сказав
умираючий.

Хоче пальцем сонця торкнутись.

○

Хто бачив левицю з букетом гвоздик?

○

Руки чисті, як у вугляра.

Просить молока у курки.

○

Живий упав, як мертвий,
а мертвий кинувся бігти.

○

Плаває, мов камінь.

○

Навіть не зна, як мило називається.

○

Шукає чотири лапи у кота.

Одне діло — гітара, інше — скрипка.

Якби замість метеликів
та корови літали...

○

Якби мавпи говорили —
на роботу б теж ходили.

Наче не зна, де яйце покласти.

○

Ніхто не зна, де москіт поклав яйце.

○

Що у серці ямсу¹ —
тільки ніж те знає.

○

Вода, яку не п'єш, хай собі тече.

Півень, який не співає,
щось у горлі має.

¹ Ямс — багаторічна рослина тропіків та субтропіків; культивується як крохмалистий бульбоплід.

Це діло ще в повітрі висить.

○

Слова вітер розносить.

○

Слова і пір'їни вітер розвіває.

○

Кора дерево береже.

○

Голова з вухами радиться.

Під кожним каменем
цвіркун ховається.

○

Росте вниз, мов коров'ячий хвіст.

○

Ріка підіймається — гній спливає.

○

Креветку, що заснула,
течія відносить.

Індик ночує, де ніч його застане.

Коліючка ногу знайде і сховається.

○

Мул і з поклажею шляху шукає.

○

Черевик не до рук, а до піг
одвіку звик.

○

З котячої шкіри черевика не вийде.

Пес довірить кістку
лише власній пащі.

○

Тут видно kota в мішку.

○

Гість мовчки їсть.

○

Жар червоний швидко холодне.

◆
То не птах, що на гілці
два постріли пересидить.

○
Війне вихор — сміття летить.

○
Серед сліпих і одноокий — король.

○
Мухи до гною злітаються.

○
Нащо холоду бажати,
як светра нема?

○
Не добром, так лихом...

◆
Спека — не від одягу.

○
Не тому я горянин,
що прийшов із гір.

Диму багато — вогню не видно.

○
Обличчя — дзеркало душі.

◆
Полетіла черепаха, та панцир луснув.

○
Солодко стає в роті, та не надовго.

○
Пірнула черепаха,
та підводним човном не стала.

◆
Півреала за спасибі,
два реали — за гарбуз.

○
Цап про все дізнається останнім.

○
Щастить, як тому кабанові.

◆
Добре там,
де нас немає.

○
Все або нічого.

○
Серцю не накажеш.

◆
Скипів, як вода для кави.

○
І помаранчам своя пора.

○
Не годують ту курку,
що яєць не несе.

○
Хоч шкура з вовка.

○
Завжди хтось устряне
не до речі.

◆
Ми — поголичі і стрічаємося часто.

○
Той король, хто короля не бачив.

○
Старіший за дідового віслиюка.

○
З лілеї — запах, з берега — вітер.

○
Чоловік не знічев'я стає вчителем.

◆
Прислужився пес млинові,
аж хвоста відтяло псові.

○
Сядеш і на камінь — аби сісти.

○
Утік від пожа, та на плаху втратив.

○
Така кістка — не для цього пса.

Що пересмажив, що не досмажив...

Кинув їсти, як наївся —
значить, нічого не втратив.

Вод із неба в квітні сила,
всі стікають у барила.

Така злива, що поїзд зупинить.

Вуха без голови не проживе.

І в травиці є очиці.

Всі стежки ведуть додому.

Цей чоловік — наче віл робочий.

Більше курчат на базарі, ніж півнів.

І тарган називає дитину сопочком.

Смокче, мов п'явка.

Їсть і точить, як та пігуа.

Переміна смакус найбільше.

Здали шанувати легше.

Сумно хвосту,
коли собаку відрубують.

З молодого плоду — цукор,
але й трута.

І земля ненажерна.

◆
Наслідуюш ревню —
програсш напевно.

○
Ходить, ніби яйця топче.

◆
Найгірше чує той, хто слухати
не хоче.

○
Як і хвицне кобила, жеребця не вб'є.

○
Найкраще сміється останній.

◆
Був би барабан,
а барабанщики знайдуться.

○
Мертвій пантері
всяк на хвіст наступить.

○
Зарізав курку, що несла золоті яйця.

◆
Не відрізняє смороду від зарази.

○
Остання мавпа завше тоне.

○
Така людина й за мільйон
не продається.

◆
Сонце в тінь не заходить.

○
Пишну квітку треба доглядати.

○
Як умієш правити, насвистуй і їдь.

○
На цьому світ не зупиниться.

◆
...Що знає той, хто прислів'їв
не знає?

ИБ № 141

ПОСЛОВИЦЫ И ПОГОВОРКИ
КУБЫ

Составление и перевод с испанского
Москаленко Михаила Никоновича
Серия «Мудрость народная»

Сборник двадцатый.
(На украинском языке)

Видавництво «Дніпро»,
Київ, Володимирська, 42.

Редактор В. Г. Струтинський
Художник В. М. Дозорець
Художній редактор В. В. Машков
Технічний редактор І. О. Селезньова
Коректори А. В. Кудрявцева,
Г. П. Михайлова

Виготовлено на книжковій фабриці
«Жовтень» республіканського
виробничого об'єднання «Поліграфкнига»,
Київ, Артема, 23-а.

БФ 35105.

Здано на виробництво 27.V. 1976 р.
Підписано до друку 7.IX. 1976 р.
Папір № 1. Формат 70×108¹/₁₆.
Фізичн. друк. арк. 2,25.
Умовн. друк. арк. 3,15.
Обліково-видавн. арк. 2,395.
Ціна 24 коп.
Замовл. 1119. Тираж 50 000.

